

دوتا ۱۸۴	عهد عتیق ۱۱
	تثنیه - قسمت ۱
S = معلم ۲	

(T) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید . با کمک این مجموعه فرصت خواهید یافت که کتاب مقدس را بشناسید . در حالیکه به این برنامه گوش می کنید در یک دفتر چه ، یادداشت بردارید و یا برنامه را ضبط کنید . امروز در مورد نحوه بوجود آمدن کتاب تثنیه ، ویژگی آن به عنوان مکاشفه الهی ، و تقسیم بندی آن به پنج بخش اصلی یاد خواهیم گرفت . و در مورد مسیح موعود یعنی عیسی مسیح در کتاب تثنیه نیز یاد خواهیم گرفت .

(S) نکته ۱ . منشاء کتاب تثنیه .

اول . نام کتاب . در کتاب مقدس پنج کتاب اول را با اولین واژه کتاب نامگذاری می کنند . این کتاب را سخنان نیز می نامند . در قدیمی ترین ترجمه های کتاب مقدس عبری به یونانی " شریعت دوم " نیز نامیده می شود . ترجمه ای دیگر آن را " ثبت تکرار فرامین " نامیده است که نامی بسیار مناسب است .

دوم . نویسنده ، تاریخ و محل نگارش .

یک . کتاب تثنیه را موسی نوشته است . خود کتاب بوضوح تاکید می کند که موسی نویسنده این کتاب است . اکثر کتاب شامل سخنان موسی است . نخستین سه آیه کتاب می گویند ، " در این کتاب ، سخنرانی موسی خطاب به قوم اسرائیل زمانی که آنها در بیابان عرب در شرق رود اردن بودند ثبت شده است ... این سخنرانی در روز اول ماه یازدهم سال چهل بعد از خروج بنی اسرائیل از مصر ایراد شد ... موسی در این سخنرانی به شرح قوانین و دستورات خداوند می پردازد . " طبق تثنیه ۳۴ : ۵ و ۸ و یوشع ۴ : ۱۹ یکماه قبل از اینکه اسرائیل از اردن عبور کند موسی مرد و اسرائیل به مدت یکماه برای او عزاداری کرد . پس کتاب تثنیه ماه یازدهم از سال چهل خروج اسرائیل از مصر نوشته شد . یعنی حدوداً فوریه ۱۴۰۷ قبل از میلاد . موسی در مدت یکماه و مرزهای سرزمین موعود آن را نوشت .

این کتاب ۳۶ بار به موسی و در تثنیه ۱ : ۱۶ ، موسی در حالت اول شخص مفرد صحبت میکند . در تثنیه ۳۱ : ۹ می خوانیم که او خودش شریعت را نوشت . در عهد عتیق ، نویسنده کتاب تواریخ (دوم تواریخ ۲۵ : ۴ ، ۲۴ : ۱۶) و در عهد جدید خود عیسی (متی ۱۹ : ۷ - ۹ و یوحنا ۵ : ۴۵ - ۴۷) و پولس رسول (رومیان ۱۰ : ۱۹) می گویند که نویسنده کتاب تثنیه موسی است . از کتاب تثنیه ۹۰ بار در ۱۴ کتاب عهد جدید نقل قول کرده اند .

دو . بعد ها توسط گرد آورنده کتاب به تثنیه مطالبی اضافه شد . به نظر می رسد که بعد ها توسط شخص بعدی مطالبی تاریخی و باستانشناسی به کتاب اضافه شد . برای مثال تثنیه ۲ : ۱۰ - ۱۲ می خوانیم ، " ولی ادومی ها یعنی اعقاب عیسو آنها را بیرون رانده جایشان را گرفتند . " و همچنین احتمالاً مطالب موجود در تثنیه ۲ : ۲۰ - ۲۳ ، ۳ : ۹ ، ۱۱ و ۱۴ . احتمالاً ممکن است که مقدمه بر سخنان موسی در تثنیه ۱ : ۱ - ۵ نیز توسط شخصی که قبلاً در منطقه غربی اردن می زیسته نوشته شده است و همینطور احتمال دارد که او ساکن منطقه شرقی اردن بوده است که ناحیه ماوراء اردن نامیده می شد . تثنیه ۳۱ : ۲۲ می گوید که موسی سرودش را در تثنیه ۳۲ ثبت کرد و آن را به اسرائیل تعلیم داد . گرچه برکت موسی در تثنیه ۳۳ توسط موسی بیان می شود اما احتمالاً توسط شخصی دیگر نوشته شده است . به نویسنده ای که مرگ موسی را در تثنیه ۳۴ شرح می دهد اشاره ای نشده ولی احتمالاً او یوشع بوده است . اما مهم نیست که روح القدس از چه کسی برای ثبت کلام مکتوب در تثنیه استفاده کرده است بر طبق دوم تیموتائوس ۳ : ۱۶ و دوم پطرس ۱ : ۲۰ - ۲۱ ما مسیحیان اعتقاد داریم که کل کتاب مقدس توسط روح القدس الهام شده است .

سوم . ویژگی کتاب .

یک . کتاب تثنیه یاد آوری می کند هشدار می دهد و تشویق می کند . تثنیه کتابی است که در مرز بین دو دنیا نوشته شده است : گذشته اسرائیل در صحرای سینا و آینده اسرائیل در سرزمین موعود کنعان . هدف کتاب این است که تجربیات بیابان را به یاد اسرائیل اندازد و این تجربیات گذشته اساس و پایه هشدارها و تشویق های مربوط به آینده است .

دو . قوانین کتاب تثنیه متوجه مردم معمولی است . قوانین و فرامین موجود در تثنیه تکرار و در بعضی مواقع مکمل قوانینی است که قبلاً داده شده بود . اما با این تفاوت که اغلب قوانین موجود در خروج ، لاویان و اعداد از نظر ویژگی فنی به شمار می آیند و نحوه انجام شریعت تشریفاتی (مراسم) را که باید توسط کاهنین و لاویان انجام می شد تنظیم می کنند در حالیکه قوانین موجود در تثنیه واضح است که از نظر ویژگی عمومی ترند و متوجه مردم معمولی اسرائیل است . به همین علت است که کتاب تثنیه هر هفت سال یکبار در ملاء عام برای تمام اسرائیل خوانده می شد . (۳۱ : ۱۰ - ۱۱) .

سه . تاکید شریعت تشریفاتی (مراسمی) در کتاب تثنیه بر اهمیت وجود شادی در جشن هایشان است . تثنیه ۱۲ : ۷ دستور می دهد ، " در آنجا شما و خانواده هایتان در حضور خداوند خدایان خواهید خورد و از دسترنج خود لذت خواهید برد زیرا او شما را برکت داده است . " اسرائیلیان باید کل خانواده ، خدمتکاران و لاویان را در مراسم مسرت بخش خود سهیم سازند . (۱۲ : ۱۷ - ۱۹)

چهار . شریعت تشریفاتی (مراسمی) در کتاب تثنیه عملاً تعداد قربانی ها را محدود می کند . در حالیکه سایر اقوام بر هر تپه ای قربانی می گذراندند اسرائیل فقط به مکانی قربانی می آورد که خدا در سرزمین موعود انتخاب می کرد . به همین علت تعداد قربانی هایی که توسط اسرائیل گذرانده می شد بسیار محدود می گردید بخصوص توسط کسانی که خیلی دور از خیمه زندگی می کردند . این محدودیت در تعداد قربانی ها اسرائیل را برای زمانی آماده می کرد که خدا قربانی ها را منسوخ می ساخت . به دلیل اینکه بر

ضروریات اخلاقی، مذهبی تاکید شده بود، اینطور باید نتیجه بگیریم که قربانی ها عالیترین چیزی نبود که خدا برای اسرائیل انتظار داشت.

پنج. شریعت موجود در کتاب تثنیه بخصوص به دورانی از اسرائیل می پردازد که آنها در سرزمین موعود یعنی کنعان زندگی می کردند. در تثنیه ۱۲: ۱ می خوانیم، ”وقتی به سرزمینی می رسید که خداوند خدای پدرانان آن را به شما داده است باید این اوامر را تا وقتی که در آن سرزمین زندگی می کنید اطاعت نمایند.“ فصل ۱۲ به مرکزیت یافتن پرستش تشریفاتی (مراسم) می پردازد. بر خلاف اقوام کافر که قربانی های خود را در سرتا سر سرزمین و بر هر تپه ای می گذراندند اسرائیل فقط باید يك مکان برای پرستش خداوند داشته باشد. اسرائیل باید تمام قربانی ها و هدایا، ده يك ها و سایر هدایای خاص را به مکانی بیاورند که خیمه در آنجاست. فصل ۱۶ شامل قانونی است در مورد منصوب ساختن داوران و رهبران شهرهایی که کنعان در آنها ساکن خواهند بود (۱۶: ۱۸). فصل ۱۷ حتی شامل قانونی برای پادشاهان است برای زمانی که اسرائیل پادشاهی انتخاب خواهد کرد. (۱۷: ۱۴). هدف از این قوانین حفاظت از اسرائیل در مقابل پرستش خدا به شیوه های قومهای بت پرست اطراف آنها بود.

شش. کتاب تثنیه بر شریعت تشریفاتی (مراسم) تاکید نمی کند بلکه بر قوانین اخلاقی نه مذهبی. در حالیکه قوانین موجود در خروج، لاویان و اعداد از نظر ویژگی بیشتر قانونی تشریفاتی هستند قوانین موجود در تثنیه از نظر ویژگی بیشتر اخلاقی، مذهبی و عملی می باشند. از بین این ضروریات اخلاقی - مذهبی برای مثال می توان از ضروریاتی مانند محبت کردن خدا، ترسیدن از خدا و اطاعت از خدا نام برد. در تثنیه ۶: ۵ خدا فرمان می دهد، ”شما باید او را با تمامی دل و جان و توانایی خود دوست بدارید.“ در تثنیه ۱۰: ۱۲ - ۱۳ نوشته شده، ”اکنون ای قوم اسرائیل، خداوند از شما چه می خواهد جز اینکه به سخنان او به دقت گوش کنید و برای خیر و اسایش خود، فرامینی را که امروز به شما می دهد اطاعت کنید و او را دوست داشته، با تمامی دل و جان او را پرستش کنید.“

هفت. شریعت مدنی موجود در کتاب تثنیه از نظر ویژگی بیشتر اخلاقی است تا قانونی. فصل ۱۶ دستور می دهد که داوران و رهبران باید مردم را عادلانه دوری کنند آنها نباید عدالت را به انحراف بکشانند یا طرفداری نشان بدهند. نباید رشوه بگیرند چون رشوه چشم حکمت را کور می کند و سخن عدالت را تحریف می کند. آنها فقط باید عدالت را پیروی کنند طوری که بتوانند سرزمین موعود را به تصرف در آورند و به زندگی کردن در آن ادامه دهند (۱۶: ۱۸ - ۲۰). فصل ۱۷ دستور می دهد که پادشاه باید هر روز زندگیش شریعت خدا در کتاب مقدس را بخواند تا یاد بگیرد که از خدا بترسد و به او احترام گذارد تمام قوانین خدا را به دقت پیروی کند تا مغرور و خود پسند نشود. (۱۷: ۱۸ - ۲۰). فصل ۲۳ دستور می دهد که اسرائیل باید از پناهندگان محافظت کند (۲۳: ۱۵). همچنین دستور می دهد که آنها نباید از برادران اسرائیلی خود وقتی به آنها پول قرض می دهند و یا در هر مورد دیگری بهره بگیرند (۲۳: ۱۹). فصل ۲۴ فرمان می دهد که سربازی که تازه از دواج کرده نباید به جنگ فرستاده شود بلکه یکسال باید معاف شود تا از ازدواجش لذت ببرد (۲۴: ۵). اسرائیلیان نباید از کارگران خود بیش از حد کار بکشند و یا دستمزد آنها را نگه دارند بلکه هر روز قبل از غروب آفتاب باید به مرد فقیر دستمزدش را بپردازند (۲۴: ۱۴ - ۱۵). اسرائیلیان نباید به فقیر ظلم کنند بلکه باید اجازه دهند تا از محصول آنها مقدار مشخصی را بردارد (۲۴: ۱۹). فصل ۲۵ دستور می دهد که در دادگاه ها باید بی گناه را تبرئه کرد و مجرم را محکوم کنند. آنها باید مجرم را مجازات کنند اما مجازات باید در حضور داوران و نباید ظالمانه باشد (۲۵: ۱ - ۳). اسرائیلیان حتی نباید نسبت به حیوانات ظالم باشند. آنها نباید دهان گاو را موقعی که خرمن را خرد می کند ببندند (۲۵: ۴). بالاخره از فصل ۲۷ هشدار می دهد، ”لعنت خدا بر کسی که نسبت به غریبان، یتیمان و بیوه زنان بی عدالتی نمایند.“ و لعنت یعنی او در سرزمین موعود موفق نخواهد بود و اما به هر چه دست بزند شکست خواهد خورد. خداوند آنها را با بیماری ها، خشکسالی ها و آفتهای کشاورزی مجازات خواهد کرد خداوند آنها را با جنگ، ظلم دشمنان و تسخیر توسط کشورهای خارجی مجازات خواهد کرد (۲۸). بعدها تاریخ نشان می دهد که هر آنچه خدا وعده می دهد و یا تهدید می کند به واقعیت تبدیل می شود.

نکته ۲. تقسیم بندی و محتوای اصلی کتاب تثنیه.

کتاب تثنیه را می توان به پنج قسمت اصلی زیر تقسیم نمود:

اولین قسمت کتاب تثنیه شامل فصلهای ۱ تا ۴ است. که شامل اولین سخنرانی موسی برای اسرائیل است. موسی برای اولین بار تاریخ اسرائیل را از زمان ترك كوه سینا تا رسیدن به مرزهای کنعان مرور می کند. برای مثال فصل ۱ شرایط خدا را برای رهبران قوم خدا ثبت می کند. قوم خدا فقط می توانند مردانی را به عنوان رهبر انتخاب کنند که حکیم، فهیم و محترم باشند. رهبران باید از همه قبایل انتخاب شوند یعنی از تمام قسمتهای قوم خدا (۱: ۱۳). فصل ۴ هشدار می دهد که کسی نباید چیزی به فرامین خدا زیاد کند و یا از آن چیزی کم کند. خدا اراده اش را آشکار کرده و تمام مردم باید از فرامین خدا اطاعت کنند (۴: ۲).

قسمت دوم کتاب تثنیه شامل فصلهای ۵ تا ۱۱ است. شامل نیمه اول دومین سخنرانی موسی به اسرائیل است. این قسمت شامل یاد آوری هایی از تاریخ اسرائیل و قوانین و تشویقهایی به صورت کلی است. ده فرمان و فرمان محبت کردن خداوند، با تمامی قلب و جانتان در این قسمت است. فصل ۵ تعلیم می دهد که در طریق ده فرمان سلوک کنید (۵: ۶ - ۲۱، ۳۳). اولین فرمان این است که مردم باید فقط خدای کتاب مقدس را بشناسند و پرستش کنند. سایر خدایان مذاهب دیگر همانند خدای کتاب مقدس نیستند. دومین فرمان این است که مردم نباید هیچ بتی بسازند. این فرمان شامل این نیز می شود که مردم نباید بت ساختن را به عنوان کار خود و یا برای پول یا قدرت یا مقام انجام دهند. سومین فرمان این است که مردم نباید در نام خدای کتاب مقدس برای قسم خوردن لعنت کردن و یا برای عهد بستن استفاده کنند. چهارمین فرمان این است که قوم خدا يك روز از هفت روز هفته را برای استراحت از کار روزانه برای ملاقات سایر اعضاء قوم خدا و برای انجام کارهای خوب کنار بگذارند. پنجمین فرمان این است که مردم باید به والدین خود احترام بگذارند. ششمین فرمان این است که کسی نباید کس دیگری را بکشد. هفتمین فرمان این است که مردم نباید مرتکب فساد جنسی شوند

هشتمین فرمان این است که مردم نباید چیزی بدزدند. **نهمین فرمان** این است مردم نباید دروغ بگویند و شهادت کذب بدهند. **دهمین فرمان** این است کسی نباید نسبت به چیزی که متعلق به دیگری است طمع (یا خواهش) داشته باشد.

فصل ۶ به مردم هشدار می دهد که خدا را امتحان نکنند (۶ : ۱۶). فصل ۸ تعلیم می دهد که انسان نباید فقط برای نان زندگی کند بلکه به هر کلمه ای که از دهان خدا صادر می شود (۸ : ۳). در فصل ۱۰ خدا از مردم می خواهد که از او بترسند، در طریق او راه روند، او را محبت کنند، او را با تمام قلب و جان خدمت کنند و تمام فرامین او را نگاه دارند (۱۰ : ۱۲ - ۱۳). او به آنها تعلیم می دهد که خدا به چه چیزی شباهت دارد: خدای کتاب مقدس قادر و مهیب است. او ربا خواری نمی کند و رشوه نمی پذیرد. او از حقوق یتیمان، بیوه زنان و غریبه ها دفاع می کند (۱۰ : ۱۷ - ۱۸). در فصل ۱۱ هشدار می دهد که قوم اسرائیل باید همیشه کلام خدا را در فکر خود نگه دارد و در مورد آن با فرزندان سخن بگوید در غیر این صورت به زودی در آن سرزمین نابود خواهد شد (۱۱ : ۱۶ - ۲۰).

سومین قسمت کتاب تثبیه شامل فصلهای ۱۲ تا ۲۶ است. شامل دومین بخش از دومین سخنرانی موسی به اسرائیل است. شامل مجموعه ای از قوانین خاص است. برای مثال قوانین مدنی را در ارتباط با یافتن اموالی که متعلق به شخصی دیگر است، پوشیدن لباس مناسب، مسئولیت ساختن خانه های امن و مجازات تجاوزات جنسی را تنظیم می کند. قوانین مدنی در ارتباط با برده های پناهنده، فاحشه ها، بچه دزدها و جرمی ها، قوانین مدنی در ارتباط با افرادی که تازه ازدواج کرده اند، طلاق و ازدواج مجدد، قوانین مدنی در ارتباط با گرفتن بهره در ازاء قرض، گرفتن وثیقه در ازاء قرض، گرفتن ضمانت در ازاء قرض، پرداختن دستمزد فقراء، اجاره دادن به فقراء برای برداشت محصولی که بر روی زمین مانده است و استفاده از وزنه های درست و اندازه گیری های صحیح در خرید و فروش، و همچنین قوانین مدنی مربوط به مجازات عضو مجرم خانواده به تنهایی، تبرئه بی گناه و محروم نکردن غریبه ها یا یتیمان از عدالت. برای مثال در فصل ۵ تعلیم می دهد که هیچ فقیری نباید مابین قوم خدا باشد. قوم خدا باید قرض ها را باطل کنند، در مواقع نیاز، مجاناً به فقرا قرض و برده ها را آزاد کنند. فصل ۱۸ هشدار می دهد که قوم خدا نباید یاد بگیرند که از راههای نفرت انگیز قومهایی سرمشق بگیرند که بتهایی را پرستش می کنند که خودشان می سازند و یا جادوگری می کنند (۱۸ : ۹ - ۱۳). فصل ۲۳ تعلیم می دهد که خدا لعنت دشمنان را به برکت برای قوم خود تبدیل می کند (۲۳ : ۵). فصل ۲۵ فرمان می دهد که تمام تجار باید از ترازوها و اندازه های درست و دقیق استفاده کنند (۲۵ : ۱۵).

چهارمین قسمت کتاب تثبیه شامل فصلهای ۲۷ تا ۳۰ است. حاوی سومین سخنرانی موسی به اسرائیل است. شامل این فرمان خدا به اسرائیل است که تمام فرامین خداوند را بر سنگهای گچی بر کوه عیبیل نوشته و لعنتها باید بلند برای تمام اسرائیل خوانده شوند. به علاوه شامل برکتهای اطاعت و لعنتهای ناطاعتی است. بالاخره تجدید عهد را در دشت های موآب شرح می دهد یعنی درست قبل از اینکه اسرائیل به سرزمین موعود وارد شود. و شامل شرایط خدا برای مرگ و زندگی است. خدا انتخاب را برای اسرائیل ضروری می داند. برای مثال خدا برکت می دهد کسی را که به دقت از فرامین او اطاعت می کنند (۲۸ : ۱ - ۲). خدا خیلی واضح نشان می دهد که او همه چیز را بر قوم خود آشکار نکرده است بلکه او چیزهایی را برای قوم خودش آشکار می کند که دانستن آن برای آنها ضروری باشد یعنی اینکه ارتباطی شخصی با خدا داشته باشند و خدا و راهبانش را پیروی کنند (۲۹ : ۲۹). همچنین خدا آشکار می کند که آنچه او فرمان می دهد انجامش سخت نیست (۳۰ : ۱۱).

پنجمین قسمت کتاب تثبیه فصلهای ۳۱ تا ۳۴ است. حاوی آخرین سخنرانی موسی به اسرائیل است. شامل جانشین موسی، خواندن شریعت هر هفت سال یکبار و پیش بینی یاغیگری اسرائیل در آینده است. به علاوه شامل سرود موسی است که آن را برای تمام جماعت اسرائیل می خواند و شامل برکت موسی است که او قبل از مرگش برای تمام اسرائیل آن را اعلام می کند. در این سرود موسی می گوید که خدا صخره ایی بدون جنبش است برای تمام کسانی که به او اعتماد می کنند. اعمال خدای کتاب مقدس کامل است و راهبانش عادلانه است. خدای کتاب مقدس خدایی امانتدار است که کاری اشتباه نمی کند. خدای کتاب مقدس، خدایی محترم و کاملاً با انصاف است (۳۲ : ۴). بالاخره این قسمت مرگ موسی و جانشینی یوشع را شرح می دهد.

نکته ۳. مسیح موعود یعنی عیسی مسیح در کتاب تثبیه.

اول. عیسی مسیح پیامبری است که همه باید به او گوش دهند.

در تثبیه ۱۸ : ۱۴ - ۲۲ خداوند از مسیح موعود که پیامبری خواهد بود سخن می گوید. او می گوید، "من از میان آنها پیامبری مانند تو برای ایشان خواهم فرستاد به او خواهم گفت که چه بگوید و او سخنگوی من نزد مردم خواهد بود." (۱۸) ... "شما باید به او گوش دهید (۱۵) ... فردی که به او گوش ندهد و به پیامش که از جانب من است توجه نکند او را مجازات خواهم کرد (۱۹) " کتاب تثبیه نه تنها آمدن عیسی مسیح را نبوت می کند بلکه هشدار می دهد که از او باید اطاعت کرد.

دوم. عیسی مسیح آیاتی را از کتاب تثبیه حفظ کرده و از آنها استفاده می کرد. در افسسیان ۶ : ۱۷، پولس رسول به مسیحیان در مورد نبرد روحانی تعلیم می دهد، او می گوید، "شمشیر روح را که همان کلام است به دست بگیرد." کلام کتاب مقدس قدرتمند است و هر گاه مسیحیان از آنها استفاده کنند روح القدس کار می کند. در اشعیا ۵۵ : ۱۰ - ۱۱ اشعیا نبی چیزی مشابه را می گوید، "کلام من مانند برف و باران است. همانگونه که برف و باران از آسمان می بارند و زمین را سیراب و بارور می سازند و به کشاورز بذر و به گرسنه نان می بخشند کلام من نیز هنگامی که از دهان بیرون می آید بی ثمر نمی ماند بلکه مقصود مرا عملی می سازد و آنچه را اراده کرده ام انجام می دهد." عیسی مسیح چندین آیه را از تثبیه حفظ کرده و از آنها استفاده کرد. او در متی ۴ برای دور کردن شیطان و وسوسه های او از آن استفاده می کند. در متی ۵ از آن برای اصلاح تفسیر اشتباه ده فرمان استفاده می کند و در

متی ۱۵ برای بر ملاء کردن ادعاهای کاذب آداب و رسوم انسانی . در متی ۱۸ برای تعلیم شاگردانش برای مواجه شدن با برادری که با وجود دو شاهد مرتکب گناه شده ، و در متی ۲۲ برای این تعلیم که محبت کردن خدا مهمترین فرمان کتاب مقدس است .

تکلیف برای هفته آینده

اول . در طی هفته آینده از کتاب تثئیه فصلهای ۱۸ – ۲۵ را بخوانید .
دوم . کتابهای دستور عمل ” بروید و کلیسای مسیح را بنا کنید ” را ملاحظه کنید و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید .
سوم . هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه ” دوره شاگردسازی از رادیو ” گوش کنید .